

Museet Midt fornyet eierstruktur etter 2020

Museet Midt IKS Strandgata 7, 7900 Rørvik post@museetmidt.no org.nr 991 500 502 MVA, kontonr. 4202 10 98439

Innhold

3	SAMMENDRAG
4	FORORD
	Museet Midt - samfunnsoppdrag
	Arbeidsgruppens mandat
	Arbeidsgruppen
	Arbeidsmetode
4	BAKGRUNN – DEN NÅVÆRENDE VIRKSOMHETS- OG EIERSTRUKTUREN TIL MUSEET MIDT IKS
	Museet Midt IKS er driftsorganisasjonen til disse samlingene/museene
5	Museet Midt IKS' distriktskonservatortjeneste veileder og bistår driften av disse bygdesamlingene som ellers står uten fast bemanning
	Operativ eierstruktur i Museet Midt IKS pr. første halvår 2019
	Økonomisk ansvarsfordeling for Museet Midt IKS 2019
6	KOMMENDE ENDRINGER I KOMMUNESTRUKTUR
	MULIGE SELSKAPSFORMER OG EIERSCENARIER
	Stiftelse
7	Ideelt aksjeselskap
	Interkommunalt selskap
	Samvirkeforetak
8	Drøfting - selskapsformer
	Fire eierscenarier – varianter av selskapsformer og eierandeler
9	ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALING OG EN MINDRETALLSMERKNAD
10	FORSLAG TIL IVARETAGELSE AV DISTRIKTSSEKSJONEN
12	TILSKUDDANSVAR
	NAVNEVURDERING
	VIDERE ARBEID

SAMMENDRAG

Eierstruktur

Denne innstillingen er resultatet av en utredning og vurderingene til Arbeidsgruppen *Museet Midt fornyet eierstruktur etter 2020* i forbindelse med den nye eierstrukturen til Museet Midt IKS som vil tvinge seg frem 1) som konsekvens av at kommunene Vikna og Nærøy fusjonerer til Nærøysund kommune, og at Namsos, Namdalseid og Fosnes fusjoneres inn i nye Namsos kommune, og 2) eiernes ønske om videre utvikling av Museet Midt.

Arbeidsgruppen har utredet de juridiske eierformene stiftelse, aksjeselskap (AS), interkommunalt selskap (IKS) og samvirkeforetak (SA), og deretter vurdert fire scenarier med forskjellige eierkonstellasjoner av IKS og ideelt AS med henblikk på situasjonen pr. 1. januar 2020 og *mulighet* for å bringe flere, nye eiere inn i Museet Midt:

SCENARIO 1: IKS tre eierandeler med Namsos, Nærøysund og Trøndelag fylkeskommune à 28%, *majoritetseiere*, og de resterende 16% fordelt likt mellom *minoritetseierne* Overhalla, Grong, Namsskogan, Lierne. Flere eiere vil kunne inviteres inn.

SCENARIO 2: Ideelt AS med eierandeler som skissert ovenfor.

SCENARIO 3: Ideelt AS med 49-51-fordeling mellom majoritets- og minoritetsaksjonærer. Dvs. at foreningene, lag og stiftelser som er de juridiske eierne til samlingene som Museet Midt har forvaltningsansvaret for, inviteres inn som medeiere i Museet Midt sammen med eventuelle nye eierkommuner. Majoritetssitsen på 49% fordeles flatt mellom Nærøysund, Namsos og Trøndelag fylkeskommune. Fordeling av sitsen til minoritetseierne, 51%, gjenstår å utrede.

SCENARIO 4: Ideelt AS med 49-51-fordeling med minoritets- og majoritetsaksjonærene gruppert som i scenario 3, men med majoritetssitsen justert i henhold til tilskuddsansvar.

Arbeidsgruppen anbefaler en omarbeidet versjon av SCENARIO 1 med Nærøysund kommune, Namsos kommune og Trøndelag fylkeskommune med eierandeler på hver 25% og inviterer kommunene Osen, Flatanger, Røyrvik, Høylandet og Leka inn som eiere til de resterende 25%, i tillegg til de gjenværende eierne Overhalla kommune, Grong kommune, Namsskogan kommune og Lierne kommune. Disse kommunene, fra 4-9 kommuner skal uansett ha 25 % eierandel samlet.

Arbeidsgruppens mindretall v/Trøndelag fylkeskommunes representant anbefaler SCENARIO 4 subsidiært SCENARIO 3.

Ivaretagelse av distriktsseksjonen

Arbeidsgruppen anbefaler at Museet Midt opprettholder dagens kompetanse og aktivitetsnivå i Distriktsseksjonen, med mål om å utvikle dette arbeidet videre. Eventuelle nye brukere (eierkommuner) av distriktsseksjonens tjenester vil kunne bidra til å sikre eksisterende eller utvikle større konservatorgruppe.

Tilskuddsansvar

Tilskuddsansvaret er fordelt i nøkkel opp til 60% statlig driftstilskudd, og minimum 40% regionalt driftstilskudd. Arbeidsgruppen oppfordrer eierne å fortsette dialogen om fordelingsnøkkel mellom fylke og kommunene. Tilskuddsyterne bør oppfordres til å justere årlige tilskudd ihht. deflator.

Navn

Arbeidsgruppen ønsker at Representantskapet vurderer navnet på museet, for å reflektere det fornyede namdalske perspektivet. Foreslått navn er **Museene i Namdalen** (MiN), som forankrer museets geografiske og faglige tilhørighet til Namdalen.

FORORD

Museet Midt - samfunnsoppdrag

Museet Midt er den museumsfaglige, administrative og operative driftsorganisasjonen til de konsoliderte museene i Namdalen. Selskapets samfunnsoppdrag er å bidra til demokrati- og kulturbygging ved å sørge for at museene samler inn, bevarer og forvalter artefakter fra Namdalens materielle og immaterielle kulturarv. Med utgangspunkt i dette skal de utvikle og formidle kunnskap om, og legge til rette for opplevelse av, menneskenes forståelse av og samhandling med sine omgivelser. Museene som inngår i Museet Midts virksomhet, skal være tilgjengelige for alle og legge til rette for kritisk refleksjon og skapende innsikt ved å gjøre det mulig å kombinere de historiske eller kulturelle dimensjonene ved aktuelle samfunnsspørsmål, og omvurderinger av disse, som følger av ny kunnskap eller skiftende verdisyn. For å lykkes med dette må Museet Midt ha et vedvarende, kritisk blikk på sin egen samfunnsrolle slik at det gjennom sine virksomheter best mulig reflekterer regionens mangfold av perspektiver og virkeligheter og fornyer sin virksomhet i takt med dette.

Arbeidsgruppens mandat

Denne rapporten er innstillingen fra Arbeidsgruppen *Museet Midt fornyet eierstruktur etter 2020*. Arbeidsgruppen ble etablert på Museet Midt eiermøte 12. november 2018 for å utrede fornying av eierstrukturen av Museet Midt IKS ved kommende kommunesammenslåinger (1.1.2020) og mulig opptak av nye eiere, for å sikre og styrke Namdalens rolle i Trøndelag og museets rolle i det trønderske museumsnettverket.

Arbeidsgruppen

Arbeidsgruppen har bestått av følgende medlemmer:

Amund Hellesø (ordfører, Vikna kommune) (møtende vara første møte: Merethe Lervåg)

Per Olav Tyldum (ordfører, Overhalla kommune) (*leder*)

Karl Audun Fagerli (rådmann, Lierne kommune)

Inge Ryan (rådmann, Nye Namsos kommune)

Johan Fredrik Urnes (rådgiver, kultur og folkehelse/kunst og kultur, Trøndelag fylkeskommune)

Alf Daniel Moen (styreleder, Museet Midt) (forfall møte to)

Camilla Birkeland (direktør, Museet Midt) (*referent*)

Nina Sæternes (ansattes representant, Museet Midt) (forfall møte to)

Arbeidsmetode

Arbeidsgruppen har hatt to fellesmøter 30.01.2019 og 20.03.2019, samt e-post og telefonkontakt.

BAKGRUNN – DEN NÅVÆRENDE VIRKSOMHETS- OG EIERSTRUKTUREN TIL MUSEET MIDT IKS

Museet Midt IKS er driftsorganisasjonen til disse samlingene/museene:

- Kystmuseet i Rørvik, eies av Kystmuseet i Nord-Trøndelag Woxengs samlinger – Eiendom Vikna KF (7888 gjenstander, 5384 fotografier, 49 farkoster, 60 kulturhistoriske bygninger)
- Norsk Sagbruksmuseum, eies av Stiftelsen Spillum dampsg og høvleri (681 kulturhistoriske gjenstander, 1065 fotografier, 3 farkoster, 15 kulturhistoriske bygninger)
- Namdalsmuseet, eies av Namdal museumslag (11746 gjenstander, 2047 fotografier, 8 farkoster, 22 kulturhistoriske bygninger)
- Kunstmuseet Nord-Trøndelag er en driftsenhet for skiftende kunstutstillinger, kunst- og kunstformidlingsprosjekter samt museal forvaltning av nedenstående samlinger:

(1950 kunsthistoriske gjenstander)

- Tidligere Nord-Trøndelag fylkesgalleris samling
- Innkjøpte verk etter konsolidering og virksomhetsoverdragelse til Museet Midt i 2010
 - Kunstmuseet Nord-Trøndelag har samarbeidsavtaler med:
 - Riangalleriet SA
 - Namsos Kunstforening
 - Asbøll og Sellæg samlingene, privat samling
 - Tore Rian samling, privat samling
 - Namsos Kulturhus samling, eier Namsos kommune

Museet Midt IKS' distriktskonservatortjeneste veileder og bistår driften av disse bygdesamlingene som ellers står uten fast bemanning:

- Fosnes Bygdemuseum, eies av Fosnes kommune
(3300 gjenstander, 200 fotografier, 2 farkoster, 3 kulturhistoriske bygninger)
- Grong Bygdamuseum, eies av Grong kommune
(1300 gjenstander, 50 fotografier, 3 farkoster, 3 kulturhistoriske bygninger)
- Lierne Museer, eies av Lierne kommune
(5600/4800 gjenstander, 100 fotografier, 5 farkoster, 24 kulturhistoriske bygninger)
- Namsskogan Bygdetun, eies av Namsskogan kommune
(250 gjenstander, 5 fotografier, 3 kulturhistoriske bygninger)
- Bjørhusdal gamle skole og kapell, eies av Namsskogan kommune
(100 gjenstander, 10 fotografier, 1 kulturhistorisk bygning)
- Nærøy Bygdesamlinger, eies av Nærøy kommune (1000 gjenstander, 2000 fotografier)
- Salsbruket industrimuseum, eies av Salsbruket industrimuseums venneforening
(500 gjenstander, 100 fotografier)
- Strømhyldensamlingen, eies av Overhalla kommune
(640 gjenstander, 10 fotografier)
- Overhalla Historielags gjenstandssamling, eies av Overhalla Historielag
(1000 gjenstander, 1500 fotografier)

Operativ eierstruktur i MM pr. første halvår 2019

- Namsos kommune: 25%
- Trøndelag fylkeskommune: 25%
- Vikna kommune: 25%
- Nærøy 4,17%
- Overhalla 4,17%
- Grong 4,17%
- Namsskogan 4,17%
- Lierne 4,17%
- Fosnes 4,17%

Økonomisk ansvarsfordeling for MM 2019

• Staten v/Kulturdepartementet	kr 12 090 000
• Trøndelag fylkeskommune	kr 9 792 500
• Namsos kommune	kr 1 637 000
• Vikna kommune	kr 1 630 000
• Nærøy	kr 114 213*
• Overhalla	kr 99 853*
• Grong	kr 83 539*
• Namsskogan	kr 66 626*
• Lierne	kr 72 001*
• Fosnes	kr 63 410*

Sum for de seks minoritetseier kommunene:

kr 499 642.-*

Sum alle:

kr 25 649 142.-

**2018 tall, blir deflator regulert for 2019.*

KOMMENDE ENDRINGER I KOMMUNESTRUKTUR

1.1.2020 kommer kommunene Vikna og Nærøy å fusjoneres til NÆRØYSUND kommune. Kommunene Namsos, Namdalseid og Fosnes fusjoneres til NAMSOS kommune.

MULIGE SELSKAPSFORMER OG EIERSCENARIER

Av 25 konsoliderte museer i Norge er 14 organisert som stiftelse, 8 som ideelt aksjeselskap og som 3 interkommunalt selskap. I tillegg har arbeidsgruppen vurdert selskapsformen Samvirkeforetak, som er vanlig i mange andre sammenhenger.

De forskjellige selskapsformene har ulike fordeler og ulemper:

Stiftelse

Stiftelse er den vanligste selskapsformen blant de konsoliderte enhetene. Stiftelsesformen ivaretar hensynet til at det bør være en armlengdes avstand til bidragsytere og forvaltningsnivåene, og ivaretar museenes faglige integritet svært godt.

Når man oppretter en ny stiftelse, er det imidlertid svært viktig å tenke nøye gjennom hvilke organer som skal oppnevne styret. Det er også viktig at de oppnevnte organene koordinerer seg slik at styrets sammensetning blir best mulig. Oppnevningsorganene må også ha for øye at representantene de oppnevner skal arbeide for stiftelsens sak, ikke de oppnevnte organenes eller andre utenforliggende interesser. Dersom stiftelsens interesser på noe vis kolliderer med andre, så påhviler det hvert enkelt styremedlem å arbeide for stiftelsens beste.

Den største utfordringen med stiftelse som selskapsform, er at når stiftelsen først er opprettet, så har ikke stifteren lenger rådighet over formuesverdien som er overført til stiftelsen. En stiftelse eier seg selv, og følgelig er det ingen andre som har eierrettigheter i selskapet. Stiftelsesformen egner seg best der formålet og grunnvirksomheten er stabil over lang tid. Stiftelser er selvstendige og vanskelig å styre gjennom annet enn

oppnevning av styre, bevilgninger og vedtekter. Dersom styret i stiftelsen og stifterne blir uenige, kan det være en utfordring å få justert kursen i overensstemmelse med stifternes ønske.

Ideelt aksjeselskap (AS)

Et ideelt aksjeselskap er strengt tatt ikke en egen eierform, men et aksjeselskap som i sine vedtekter har presisert at selskapets formål ikke er å generere økonomisk profitt, og at eventuelle overskudd skal forbli i selskapet. I et aksjeselskap ligger eierens styringsmuligheter i 1) hvordan vedtektene er utformet, 2) i prosedyren for oppnevning av styremedlemmer og 3) gjennom deltagelse og stemmegiving i generalforsamling. Selv om aksjeselskapet normalt forbindes med kommersielle virksomheter, så er det ingen ting i veien for at det kan ha et ideelt formål.

En viktig forskjell mellom aksjeselskaper og stiftelser ligger i hvordan styret utnevnes. Loven om stiftelser sier at alle styremedlemmer skal sitte sine perioder ut, mens eierne i et aksjeselskap kan avsette styret ved generalforsamlingsvedtak. I forbindelse med diskusjonen om styringen av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design kom det blant fram at valgorganet som oppnevner styret har myndighet til å oppnevne styrets leder, men det samme organet har ikke mulighet til å avsette. Aksjeselskap som selskapsform gir en bedre mulighet til å løse opp i fastlåste konflikter i styret og eventuelt fjerne styremedlemmer dersom det blir nødvendig. Aksjeselskap gir også mulighet til å ha flere aksjeklasser. For et konsolidert museum kan ulike aksjeklasser være knyttet opp til ulike rettigheter. For eksempel valg av styremedlemmer per aksjeklasse eller stemmerettsbegrensninger (eventuelt vetorett). Aksjeselskap som selskapsform sikrer også en viss avstand fra forvaltningsnivået.

Interkommunalt selskap (IKS)

Forvaltningen av et interkommunalt selskap ligger hos styret og daglig leder. Deltakerkommunene utøver eierstyring gjennom sine valgte medlemmer i representantskapet. Hver enkelt deltaker skal ha minst en representant i representantskapet. Kommunestyrene har instruksjonsrett overfor sine medlemmer i representantskapet. Representantskapet velger også styret. Gjennom IKS-loven er representantskapet tillagt flere oppgaver enn generalforsamlingen i et aksjeselskap. Representantskapet skal fastsette budsjett, økonomiplan og regnskap.

For hver deltaker i et interkommunalt selskap skal det skrives selskapsavtale som må vedtas av selskapets representantskap og av deltagende kommunes kommunestyre eller fylkesting. Større endringer i selskapet, f.eks. opptak av nye deltakere, krever mao. enighet og vedtak først i IKS'ets representantskap og deretter i samtlige av deltakerkommunenes kommunestyre/fylkesting.

I forbindelse med ABM-reformen (konsolidering, dvs. opprettelse av felles driftsselskap for museene innenfor et geografisk område) var det flere som stilte spørsmål om IKS som organisasjonsform i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til at museet skal være selvstendig overfor forvaltningsnivåene. En annen innvending mot IKS er at kommuner og fylkeskommuner går sammen som eiere, og samarbeider slik om drift lokalt og regionalt, men det er ikke vanlig forvaltningspraksis at et IKS har Staten som tilskuddsyter.

Samvirkeforetak

Kommuner kan også delta i samvirkeforetak. Et samvirkeforetak er ikke et selskap i den forstand at det har eiere, men det har medlemmer, og det styres av de tilsluttede medlemmene som handler med eller gjør bruk av foretaket, dvs. av dem som har direkte nytte av den virksomheten samvirket driver. Samvirkeforetak har ikke til formål å skaffe deltakerne (medlemmene) avkastning eller gevinst på innskutt kapital, men det skal ivareta deltakernes forbruksmessige, yrkesmessige eller samfunnsmessige interesse ved å skaffe dem varer eller tjenester, eller ved å omsette varer eller tjenester som medlemmene produserer. Samvirkeforetakene er åpne for alle som ønsker å benytte foretakets tjenester, og de er demokratisk oppbygd ved at hver deltaker har én stemme på årsmøtet – samvirkets øverste organ – fattes beslutninger som hovedregel ut fra prinsippet om ett medlem, én stemme. Det er lov om samvirkeforetak (samvirkelova) av 29. juni 2007 nr. 81 som regulerer denne eierformen.

Drøfting selskapsformer

Museet Midt er avhengig av bredt aksept og entusiasme i Namdalens befolkning generelt, politisk legitimitet i forvaltningen, kunnskap og ferdigheter hos ansatte og medspillere i forvaltning og næringsliv, ikke minst lag og foreninger. Dette kan også speiles i hvilken selskapsform man velger for organisasjonen, og hvordan denne er organisert.

- **Stiftelser** er svært selvstendige, men vanskelig å endre når de først er etablert. Dersom stiftelsen og stifterne har ulike interesser i en sak, så kan risikoen for konflikt øke. Organene som oppnevner medlemmer til stiftelsens styre har myndighet til å oppnevne, men ikke til å avsette styremedlemmer. Styremedlemmer skal sitte i sine verv ut perioden de er oppnevnt for.
- **Aksjeselskap** er også svært selvstendige. På overordnet nivå styres de av eierne gjennom vedtak i generalforsamling. Mht. å fatte og gjennomføre beslutninger er de mer komplekse enn stiftelser. Men sammenlignet enn interkommunale selskaper er de langt mer fleksible når det gjelder beslutninger som innebærer endring av selskapet f.eks. ved å få inn flere eiere eller å endre vedtekter. Enhver juridisk person, dvs. privatpersoner, lag, foreninger, stiftelser, aksjeselskaper osv. kan gå inn som medeier i et aksjeselskap.
- **Interkommunale selskaper** krever omstendelige beslutningsprosedyrer og vedtak både internt i selskapets representantskap og i deltakerkommunenes politisk oppnevnte organer for større saker. I høringsrapporten etter selskapskontrollen til Museet Midt fremgår det at oppfølging av vedtak i representantskapet ved flere anledninger ikke er blitt fulgt opp med tilsvarende saksbehandling og vedtak i fylkestinget. Interkommunale selskaper kan utelukkende ha kommuner, dvs. kommuner og fylkeskommuner, som eiere.
- **Samvirkeforetak** er enkle å tre inn i og å gå ut av. Det er en enkel og svært fleksibel eierform. Når det er sagt, så kan denne eierformen gi en urimelig fordeling i mulighetene for å påvirke organisasjonen i lys av tilskuddene som eierne eventuelt bringer inn. Samvirkeforetaket er en uvanlig eierform blant de konsoliderte museene, og er ikke vurdert for Museet Midt.

Fire eierscenarier – varianter av selskapsformer og eierandeler

Avhengig av hva som vurderes som viktigst, kan man vurdere den mulige veien videre for Museet Midt ut fra fire scenarier med ulike eierformer og fordeling av eier- og ansvarsdel:

SCENARIO 1: IKS samme fordelingsprinsipp for eierandeler som tidligere

SCENARIO 2: Ideelt AS samme fordelingsprinsipp for eierandeler som tidligere

SCENARIO 3: Ideelt AS 49-51-fordeling, utvidet sits, flatt fordelt i to aksjonærgrupper

SCENARIO 4: Ideelt AS 49-51-fordeling, utvidet sits fordelt ihht. tilskuddsansvar

SCENARIO 1: IKS samme fordelingsprinsipp for eierandeler som tidligere

Dersom minst mulig endring skal ha høyeste prioritet, vil det være logisk gå inn for:

1. å holde på dagens eierform, interkommunalt selskap, IKS
2. opprettholde dagens eierandeler for kommunene som er uberørt av sammenslåinger
3. justere eierandelene til de sammenslåtte kommunene ihht. summen av eierandelene til de opprinnelige enkeltkommunene i de nye storkommunene.

Med det vil *Nærøysund* kommune, med tidligere *Viknas* 25% og *Nærøys* 4,17% komme opp i en eierandel på 29,17%.

Nye Namsos kommune vil med sine 25%, *Fosnes* 4,17% og *Namdalseids* 0% på samme måte komme opp i en eierandel på 29,17%.

Trøndelag fylkeskommunes eierandel forblir på 25%.

Lierne, Overhalla, Grong og Namsskogan sine eierandeler forblir på 4,17%

Selv om dette scenariet innebærer færrest mulig endringer, så er det tvilsomt om man kan få aksept for at fylkeskommunens andel skal være lavere enn *Namsos'* og *Nærøysunds*. Til det er fylkeskommunens årlige

tilskudd for høy sammenlignet med Namsos' og Nærøysunds tilsvarende. Dersom dette skal utvikles til et konkret forslag, vil sannsynligvis en fordeling med like andeler mellom de tre største deltakerne, Nærøysund, Namsos og Trøndelag fylkeskommune, dvs. 28% til hver av de tre, og respektive 4% på hver av de fire minoritetseierne ha større sjanser for aksept.

Nye mulige eiere er resterende kommuner i regionen: Osen, Flatanger, Røyrvik, Høylandet, Leka.

SCENARIO 2: Ideelt AS samme fordelingsprinsipp for eierandeler som tidligere

Dersom viktigste prioritet er å ha minst mulig endringer nå, men samtidig legge til rette for fremtidige endringer i eierstruktur, vedtekter, overordnede beslutningsprosedyrer osv., så vil omdanning av dagens IKS til et ideelt aksjeselskap bli det mest logiske utfallet. Prinsippene for fordeling av eierandeler gir de samme mulighetene og problemene som i scenario 1, IKS.

SCENARIO 3: Ideelt AS 49-51-fordeling, utvidet sits, flatt fordelt i to aksjonærgrupper

Dersom bredest mulig forankring i regionens forenings- og samfunnsliv skal prioriteres høyt, vil det være logisk å invitere samlingenes eierorganisasjoner inn som medeiere i Museet Midt. Dvs. *Stiftelsen Spillum dampsg og høvleri* og foreningen *Namdalen museumslag*.

I og med at lag, foreninger, stiftelser osv. ikke kan delta i IKS'er, så vil dette scenariet kreve at Museet Midt omdannes til et AS.

For å unngå risiko for at majoritetseierne, Namsos, Nærøysund og Trøndelag fylkeskommune får avgjørende innflytelse over minoritetseierne ved stemmegiving, kan det være fornuftig å begrense hovedaksjonærenes samlede eierandel til maksimalt 49%. De resterende 51% av aksjene fordeles i så fall til minoritetsaksjonærene, altså de øvrige vertskommunene og eierne av samlinger og objekter. Pr. i dag vil det si: Kommunene *Lierne*, *Overhalla*, *Grong* og *Namsskogan*, *Stiftelsen Spillum dampsg og høvleri*, og foreningen *Namdalen museumslag*. Disse, minoritetsaksjonærene, vil dermed i ytterste konsekvens kunne forenes om «sitt» vedtak hvis det skulle oppstå uenighet der interessene til store og mindre aksjonærer står mot hverandre.

I dette scenariet, der det jevnstilte forholdet mellom majoritetseierne videreføres, vil eiersitsen kunne bli som følger: Kommunene *Namsos*, *Nærøysund* og *Trøndelag fylkeskommune* eier hver 16,3% mens de øvrige seks medeierne nevnt ovenfor hver har 8,5%.

SCENARIO 4: Ideelt AS 49-51-fordeling, utvidet sits fordelt ihht. tilskuddsansvar

Dersom man i tillegg til å prioritere medvirkning fra lokale lag, foreninger og stiftelser som skissert i scenario 3, også legger eiernes ansvarsdel til grunn, så kan en argumentere for enda en variant av forrige scenario: Som nevnt på s. 6, i forbindelse med mulige prinsipper for invitasjon til eierskap, så bør man regne med at *størrelsen på tilskudd*, ansvarsdelen, vil bli et tema når mulige eiersits diskuteres. I tråd med nasjonale føringer og regionale avtaler fordeler ansvaret for offentlige tilskudd seg på inntil 60% fra staten og minimum 40% fra regionalt hold, dvs. fra fylkeskommunen og de lokale kommunene. De regionale tilskuddene er videre inndelt i hhv. 24% fra fylket og 16% fra kommunene. Det er rimelig å forvente at Trøndelag fylkeskommunes andel forblir på samme nivå som i dag, dvs. at den skal utgjøre 24% av de offentlige tilskuddene.

På bakgrunn av dette kan det argumenteres for at fylkeskommunens eierandel bør være større enn de respektive andelene til Namsos og Nærøysund. Hvis man legger dette vekt, vil en mulig eiersits kunne se ut som følgende: Trøndelag fylkeskommune 24,5%, Nærøysund og Namsos 12,25% hver, Lierne, Overhalla, Grong og Namsskogan pluss Stiftelsen Spillum dampsg og høvleri, Namdal museumslag med 8,5% hver.

ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALING OG EN MINDRETALLSMERKNAD

Av de fire selskapsformene og scenarioene som er evaluert, anbefaler arbeidsgruppen at Museet Midt fortsetter å fungere som et IKS med eierandeler fordelt i tre eierandeler med Namsos, Nærøysund og Trøndelag fylkeskommune à 25%, *majoritetseiere*, og de resterende 25% fordelt mellom *minoritetseierne* Overhalla, Grong, Namsskogan, Lierne. Flere eiere vil kunne inviteres inn. Dette gjøres med mål om å samle hele Namdalen om museet for å styrke den vedtatte satsningen på kultur i regionen. Museet Midt IKS må innføre bedre rutiner for

oppfølging av vedtak i Representantskapet med tilsvarende saksbehandling og vedtak i kommunestyrene og fylkestinget. Museet må også være bevisst på og arbeide aktivt med dialog med eierstyrene/lag/foreninger etc. for å styrke faglig og folkelig, regional forankring i museet.

Arbeidsgruppen ser mange positive aspekter ved et Ideelt Aksjeselskap, som kan forankre et større eierskap i museet og forenkle formelle beslutningsstrukturer. Men på dette tidspunktet er det mer realistisk å oppnå Museets mål med å fortsette med en IKS struktur. Nåværende situasjon er at selskapsavtalen ikke er oppdatert mht endring fra Nord-Trøndelag til Trøndelag, som vi har fått utsettelse fra Brønnøysundregistrene for pga oppkommende kommunesammenslåinger og den omfattende prosessen for slike endringer i et IKS, og det er lite sannsynlig at vi vil få en videre utsettelse for å utrede ny selskapsform. Foreslått tidslinje (s. 12) bør derfor opprettholdes og dette vil være vanskelig om vi på dette tidspunktet åpner opp for dialog om endring av selskapsform.

Nye mulige eiere er resterende kommuner i Namdalregionen: Osen, Flatanger, Røyrvik, Høylandet, Leka.

Mindretallsmerknad fra Trøndelag fylkeskommunes representant i arbeidsgruppen

Trøndelag fylkeskommunes representant i arbeidsgruppen mener at Museet Midt vil være best tjent med å arbeide videre med en strategi i henhold til SCENARIO 4. Dvs. å omdanne det interkommunale selskapet til et ideelt aksjeselskap og fordele sitsen til majoritetseierne i henhold til tilskuddsbyrde. De fem viktigste grunnene til dette er:

- 1) Det vil bli mulig å styrke Museet Midts legitimitet, forankring i befolkningen, ved å invitere organiserte entusiastmiljøer, foreninger, lag og stiftelser inn blant eierne med de formelle rettighetene og forpliktelsene som følger med statusen som aksjonær.
- 2) Det vil i betydelig grad lette fremtidige prosedyrer forbundet med beslutninger av grunnleggende betydning for selskapet ved at generalforsamlingen vil ha endelig myndighet i slike saker f.eks. i forbindelse med utvidelse av eiersitsen uavhengig om det er flere kommuner eller andre organisasjoner som inviteres inn som eiere.
- 3) Det vil i betydelig grad gjøre det lettere å drive selskapet i overensstemmelse med gjeldene lov i og med at Aksjeloven foreskriver færre ledd i formelle beslutningsprosedyrer enn Lov om interkommunale selskaper.
- 4) Det vil styrke Museet Midts faglige integritet i tråd med det kulturpolitiske idealet om «en armlengdes avstand fra politiske myndigheter». Beslutningsprosedyrene som Lov om interkommunale selskaper foreskriver, gjør det mulig for ett kommunestyre eller fylkestinget å blokkere representantskapsvedtak om større saker, som museet på et strengt faglig grunnlag ville ha vært tjent med å få gjennomført, og som ellers kan ha flertall blant selskapets øvrige eiere.
- 5) Gjennom fordelingen av aksjer vil det være mulig å tilkjenne de forskjellige eierne innflytelse i henhold til økonomisk tilskudd eller andre ytelser til selskapet.

Dersom representantskapet verken går inn for arbeidsgruppens innstilling eller forslaget i mindretallsmerknaden, råder fylkeskommunen til at det arbeides videre med konkret forslag med utgangspunkt i scenario 3.

FORSLAG TIL IVARETAGELSE AV DISTRIKTSSEKSJONEN

Distriktsseksjonen (tidligere avd. Bygdesamlinger) ble opprettet i 2012, med to distriktskonservatorer med ansvar for museumsfaglig rådgiving til museets seks (per 2019) kommuner uten bemannede museer. Seksjonen har utviklet et meget godt rammeverk for arbeidet i disse kommunene, hvor de inspirerer og bidrar til lokalt kulturrengasjement gjennom arbeid med:

- bygningsvern (befaring og dokumentasjon av antikvariske bygg med håndverker, bygningsteknisk gjennomgang, rådgiving relatert til restaurering i tråd med museumsfaglige

kravspesifikasjoner, utarbeidelse av vedlikeholdsplaner, uttalelser angående restaurering og flytting av bygg, prosjektbeskrivelse og søknader, kursvirksomhet/tiltak for regional kompetanseheving)

- gjenstandssamlinger (vurdering og gjennomgang av samlingene, rådgivning vedr. bevaring og konservering av samlinger, avfotografering og registrering av samlinger, kurs i registrering av gjenstander, både manuelt og digitalt med Primus og Digitalt Museum, aktivisering av samling gjennom formidling som basis utstillinger, temporære utstillinger og formidlingstiltak som skoleopplegg og arrangementer, prosjektbeskrivelse og søknader, innsamlingsplaner og sikringsplaner)
- utstillinger (etablere nye og fornye eksisterende basisutstillinger, utvikle og drifte vandreutstillinger)
- formidling (pedagogiske opplegg for barn og unge, arrangementer, foredrag, utstillingsåpninger, guiding, artikler i tidsskrifter, historielagenes meldingsblad, hjemmeside og blogg)
- kulturminner og kulturminneplaner (bistand i arbeidet med kulturminneplaner, befaringer, attraksjonsutvikling gjennom prosjektbeskrivelse, søknader, skjøtselsråd og utvikling av tekst til skilter)

I selskapsrapporten om Museet Midt utført av KomRev i 2017, ble arbeidet i seksjonen bemerket som spesielt suksessfullt. Kommunene som er ivaretatt av seksjonen har bekreftet hvor verdifullt deres arbeid er, faglig og finansielt. Det er derfor meget viktig at dette arbeidet ivaretas og videreføres i en fornyet eierstruktur.

Per dags dato er kommunenes grenser naturlige rammer for ansvarsområdet til seksjonen. Med forestående kommunesammenslåinger vil to av kommunene under Distriktsseksjonen (Nærøy og Fosnes) bli del av kommunene med bemannede museer, samt at Namdalseid (som per dags dato ikke er eier av museet) vil komme inn. De ansatte på de bemannede museene har ikke kapasitet eller systemer for å ivareta rollen utført av distriktseksjonen.

Arbeidsgruppen anbefaler at Museet Midt opprettholder dagens kompetanse og aktivitetsnivå i Distriktsseksjonen, med mål om å utvikle dette arbeidet videre. Eventuelle nye brukere (eierkommuner) av distriktsseksjonens tjenester vil kunne bidra til å sikre eksisterende eller utvikle større konservatorgruppe.

Museet Midt planlegger å opprette en ny stilling (byggningsvernsseksjonsleder) i løpet av 2019, som vil bidra med byggningsvernkompetanse i seksjonen og i alle avdelingene.

Distriktskonservator-kommuner	Innbyggere
Nærøy	5000
Overhalla	3700
Grong	2400
Namsskogan	900
Lierne	1400
Fosnes	600
Namdalseid – ikke medeier i MM pr. mars 2019	1700
Osen	1000
Leka	600
Røyrvik	500
Høylandet	1300
Flatanger	1100

TILSKUDDANSVAR

Tilskuddsansvaret er fordelt i nøkkel opp til 60% statlig driftstilskudd, og minimum 40% regionalt driftstilskudd. Arbeidsgruppen oppfordrer eierne å fortsette dialogen om fordelingsnøkkel mellom fylke og kommunene. Tilskuddsyterne bør oppfordres til å justere årlige tilskudd ihht. deflator.

NAVNEVURDERING

Arbeidsgruppen ønsker at Representantskapet vurderer navnet på museet, for å reflektere det fornyede namdalske perspektivet. Foreslått navn er **Museene i Namdalen** (MiN), som forankrer museets geografiske og faglige tilhørighet til Namdalen.

VIDERE ARBEID

Arbeidsgruppen anbefaler at Representantskapet viderefører arbeidsgruppens myndighet til videre arbeid med å:

- samle alle kommunene i Namdalen som medeiere i Museet Midt IKS
- revidere selskapsavtalen, inkludert differensiering av stemmer (alle eiere er representert med differensiert stemmerett)

Tidslinje

- Fornyet eierstruktur innstilling behandles i Representantskapet 29. april 2019.
- Innstillingen behandles i alle kommuner og fylkeskommunen innen juli 2019.
 - Trøndelag fylkeskommune hovedutvalg kultur: 22. mai 2019.
 - Trøndelag fylkeskommune fylkesutvalg: 28. mai 2019.
 - Trøndelag fylkesting: 12. juni 2019.
- Representantskapet gjør endelig vedtak på ny eierstruktur og organisering innen 7. september 2019.
- Kommunene og fylkeskommunen behandler nye avtaler innen 1. november 2019.
- Ny eierstruktur og organisering trer i kraft 1.1.2020.